

Our Write Us Today
ADVERTISING
RATES are
REASONABLE....

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

★ CITATELJE OPOZARJAMO.
da pravčasno obnovimo naročni-
no. S tem nam boste mnogo pri-
hranili pri opominih. — Ako še
niste naročnik, pošljite en do-
lar za dvomesečno poskušnjo.

TELEPHONE: CHelsea 3-1242

Entered as Second Class Matter September 21st, 1933 at the Post Office at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3rd, 1879.

ADDRESS: 216 W. 18th ST., NEW YORK

No. 158. — Stev. 158.

NEW YORK, MONDAY, JULY 10, 1939—PONEDELJEK, 10. JULIJA, 1939

Volume XLVII. — Letnik XLVII.

A.F.L. JE OBLJUBILA W.P.A. STAVKARJEM POMOC

POJAVILO SE JE VPRAŠANJE, ČE BODO STAVKARJI PRI WPA PROJEKTIH DELEŽNI RELIEFA

Oblasti še vedno zatrjujejo, da WPA delavci nimajo pravice stavkati. — Svarilo pomožnega okrajnega pravdnika. — Delavci, ki so delali do slej po 40 ali 50 ur na mesec, bodo morali delati za isto plačo 130 ur. — Danes bo začela uprava odpuščati delavce.

Stavka WPA delavcev, ki se naglo širi po vsej deželi, je zavzela v soboto še večji obseg. Uradniki Ameriške delavske federacije se dan za dnem posvetujejo, pa tudi WPA administratorji ne drže rok križem. Kdaj se bodo vršila skupna posvetovanja (če se bodo sploh vršila) se zaenkrat še ne ve.

William Green, predsednik Ameriške delavske federacije, je poklical predsednike vseh organizacij, ki so priključene Federaciji, v Washington.

— Organizirali bomo, — je dejal, — vse svoje politične in gospodarske sile v boju proti novi reliefni postavi.

Dosedaj je bilo tako: profesionalci zaposleni pri WPA, so dobivali za svoje dnevno delo unijsko plačo. Nekaterim je bilo treba delati samo po 40 ali 50 ur na mesec, pa so zaslužili določeno vsoto. Soglasno z novo določbo bodo pa morali delati 130 ur na mesec, da bodo zaslužili toliko kot so prej v 40 ali 50 urah. To je torej vzbudilo ogorčenje med izvežbanimi delavci in dalo povod stavki.

Dne 12. julija se bodo sestali v Chicagu vsi državni WPA administratorji, kjer bodo dva dni razpravljali o tem kočljivem vprašanju. Administratorji nočejo in nočejo priznati, da 100,000 mož stavka, češ, da je proti federalnim odredbam stavka nemogoča.

Zvezni okrajni pravdnik John T. Cahill je rekel newyorškemu WPA administratorju Somerwellu, da bodo vse pritožbe glede zastoja pri raznih WPA projektih predložene veleporoti.

— Zločina je kriva vsaka oseba, — je nadaljeval Cahill, — ki vedoma potom prevare, nasilja, pretenj, ustrahovanja, bojkota ali podcenjevanja zaradi plemena, veroizpovedi, političnih obveznosti ali pripadnosti k organizaciji, oropa katerokoli osebo ugodnosti, do katerih je upravičena.

Bernard Tassler, novinarski zastopnik Ameriške delavske federacije je rekel, da bo z današnjem dnem pustilo pri WPA 90 odstotkov delavcev delo ter se je zgražal nad pretnjami administratorjev, da bodo delavci aretirani in da jim bo odtegnjen relief.

Ko so Somerwellu očitali, da se poslužuje Hitlerjevih metod, je odvrnil: — Napačno me sodite. Jaz ne bom dal nikogar aretirati. Kdor noče delati, naj gre v božje imenu.

Building and Construction Trades Council v Nassau in Suffolk okrajih na Long Islandu je v soboto naročil vsem izvežbanim WPA delavcem v obeh okrajih, naj ostanejo ta teden doma.

V Vermilion County, Ill., se je pridružilo stavkarjem 285 mož. Delo pri vseh javnih projektih počiva.

Labor Council v San Francisco je obljubil svojo podporo vsem skupinam, ki se bodo zavzele za obnovitev starih plačilnih lestvic.

O stavki pri WPA projektih poročajo iz Chica-

Tesno prijateljstvo med Nemčijo in Bolgarsko

ROMUNSKA BO SKOROGOTOVO PRISILJENA ODREČI SE DOBRUDŽI

BERLIN, Nemčija, 9. julija. — Bolgarski ministrski predsednik Gregori Kiosejvanov je končal svoj obisk v Berlinu in se je odpeljal v Monakovo, ki si ga hoče ogledati, predno bo odpotoval v Sofijo.

Uradno poročilo pravi, da je Kiosejvanov z nemškimi državniki razpravljal o vseh vprašanih medsebojnih interesov in o splošnem evropskem položaju. Uradno poročilo po leg tega tudi povdarja "staro prijateljstvo med Nemčijo in Bolgarsko."

"Razgovori so pokazali, koliko je naravno in tradicijsko prijateljstvo med obema deželama skupno z Italijo prispevalo k miru in redi jugovzhodni Evropi. V tem duhu boste Nemčija in Bolgarska še dalje utrjevali svoje odnose politično, gospodarsko in kulturno," pravi poročilo.

Poluradni viri zagotavljajo, da namen Kiosejvanovega obiska ni bil skleniti z Nemčijo kake nove pogodbe, temveč, da je sklenjeno novo prijateljstvo, ki ga Nemčija išče v severovzhodni in jugovzhodni Evropi.

Kiosejvanov je obiskal več delavskih taborišč v okoli Berlinu, predno je šel na kosilo k feldmaršalu Hermannu Goeringu v Karin dvorani. Nemci so Kiosejvanovu posebno hoteli pokazati delavska taborišča, ker je Bolgarska že leta 1920 vpeljala prisilno delo za mladino.

BERLIN, Nemčija, 9. julija. — Gregori Kiosejvanov je imel na svojem tridnevem obisku v Berlinu dolge razgovore s fudererjem Hitlerjem, feldmaršalom Goeringom in vnanjim ministrom Joachimom von Ribbentropom.

Poluradni viri zatrjujejo, da bo mogoče v bližnji bodočnosti tudi kralj Boris obiskal Berlin.

Nemčija podpira Bolgarsko v njenih zahtevah, da ji Romunska vrne Dobrudžo. Nemci se zelo hudujejo na Romunsko, ker se je preveč zblížala z Anglijo in Francijo. Bolgarska je izgubila svoje ozemlje po drugi balkanski vojni Romunski in Jugoslaviji, toda Nemčija ne bo podpirala romunskih zahtev proti Jugoslaviji.

MONAKOVO, Nemčija, 9. julija. — Adolf Hitler je odpotoval na svoj dom v Berchtesgadenu, kjer bo ostal do 14. julija, ko se bo zopet vrnil v Berlin, da otvori umetniško razstavo.

BUDIMPEŠTA, Madžarska, 9. julija. — Romunska, ki

ga, Ill., Fort Dodge, Iowa, Newark, N. J., Jacksona; Miss., in nekaterih drugih mest.

Iz držav Maine, Connecticut, Maryland, Tennessee, Vermont, Kentucky in Louisiana ni nobenih poročil o stavkah.

PORAVNAVA MED SRBI IN HRVATI

Med Cvetkovičem in dr. Mačkom je baje prišlo do sporazuma. — Besedilo sporazuma še ne bo objavljeno.

BEOGRAD, Jugoslavija, 9. julija. — Iz zanesljivega vira prihaja poročilo, da so bila pogajanja med načelnikom vlade Dragišo Cvetkovičem in dr. Vladimirom Mačkom končana in da sta prišla do sporazuma. Nikdo pa ne pove, ako je bil sporazum tudi podpisan.

Uradno poročilo o izidu pogajanj ne bo objavljeno toliko časa, dokler trije profesorji prava, ki jih je povabil na Bled knez Pavle, ne sestavijo besedila sporazuma v soglasju z ustavo. Ko bo besedilo pravilno sestavljeno, bo objavljeno v obliki postave, po kateri bodo hrvatski poslanci zopet prišli v narodno skupščino in bodo imenovani hrvatski ministri.

Poročila si nasprotujejo o tem, kdaj bo sporazum objavljen. Po poročilih iz Beograda bo objavljen v teku enega tedna ali desetih dni. Poročila iz Zagreba pa pravijo, da ne bo objavljen do avgusta.

Uradnega poročila o kakem sporazumu še ni. To je tudi razumljivo, kajti do časa, ko bo podpisan, pride še vedno lahko do kakega nesporazuma. Ravno tako pa tudi zaradi kakega važnega mednarodnega dogodka lahko pride do nadaljne odgoditve objave.

SOKOLSKI ZLET BREZ ČEHOV

Na sokolskem zletu v Sofiji je 9000 jugoslovanskih Sokolov. — Med njimi je 3000 žena in deklet.

SOFIJA, Bolgarska, 9. julija. — Da se na vseh poljih deluje na to, da pride do tesnejših odnosov med Jugoslavijo in Bolgarsko, je razvidno iz tega, da se je sokolskega zleta v Sofiji udeležilo veliko števil jugoslovanskih Sokolov.

Zlet bo trajal do srede in bo na njen zastopanih 15,000 Bolgarov, mnogo Madžarov, Poljakov in drugih narodov.

Med 9000 jugoslovanskimi Sokoli je 3000 žena in deklet. V dolgi vrsti let bodo Čehi letos prvi odsotni.

Bolgarsko časopisje pozivlja Bolgare in Jugoslovane, da žive med seboj v tesnem prijateljstvu in delujejo za mir na Balkanu.

Veliko važnost pripisuje bolgarsko časopisju tudi dejstvu, da se bo bolgarski ministrski predsednik Kiosejvanov na po-

ANGL. ARMADA PRIPRAVLJENA

Anglija bo z vso svojo silo nastopila proti napadalki. — Angleški govorniki zatrjujejo trdno odločnost.

LONDON, Anglija, 9. julija. — Vzgojni minister Earl de La Waar je najodločneje izjavil, da je Anglija pripravljena z vso svojo oboroženo silo nastopiti proti vsaki agresivnosti in proti vsakemu napadu, ko je govoril na zborovanju konservativne stranke v Derbyju.

"Ako pride do vojne zaradi Gdanska," je rekel de La Waar, "tedaj bo prišlo, ker se Nemčija zaveda, da je Gdansk ključ do neodvisnosti Poljske in ker je Poljska glavna ovira proti nadvladi nad Evropo."

De La Waar je nato rekel, da je Anglija pričela z največjim vežbanjem zračne sile, da se prepriča v koliko meri bi mogla odbiti morebitni zračni napad.

"Nespametno je skušati poravnati evropske probleme," je rekel de La Waar, "dokler je ena stranka mnenja, da more prelomiti svojo besedo vsak trenutek. Samo, kadar smo prepričani, da ima kdo resnično voljo za mir, tedaj bomo pripravljeno skleniti vsak kompromis, ki bi vodil do stanovitnega mira."

"Zato je edina naša smernica, da trdno stojimo ob strani onih, katerim smo dali svojo besedo in jasno povemo, da je Anglija v stanni in pri volji bojevati se proti vsaki napadalki."

Voditelji opozicije so tudi govorili na raznih krajih dežele ter povdarjali, da bo Anglija preprečila vsak poskus Nemčije, da se polasti Gdanska.

Ministrski predsednik Chamberlain bo jutri v poslanski zbornici nanovo pojasnil stališče Anglije glede Gdanska.

NEMČIJA ZAHTEVA ZLATO

PRAGA, Češka, 9. julija. — Češka vlada je odredila, da morajo vsi državljani češkega in moravskega protektorata, kakor tudi vsa tuja podjetja, do konca julija Narodni banki izročiti vse zlato, srebro in druge dragocenosti in tuj denar, kakor tudi tuje bonde.

Ta odredba jasno kaže slabo finančno stanje češkega protektorata. V septembru lanskega leta je imel češoslovaška narodna banka samo za pet milijonov dolarjev tujega denarja. Pri tem je nekoliko pomagalo angleško posojilo, sedaj pa je dvomljivo, ako ima narodna banka kaj tujega denarja.

MORILEC SE IZVIJA IN PREKLICUJE

Po mnenju coronerja je izvršil umore bodisi mesar ali pa zdravnik.

CLEVELAND, Ohio, 9. julija. — Slaboten odtis prsta, — napol segnitega palca neke ženske, — je privedel oblasti na važno sled, in je upati, da se jim bo posrečilo razkriti skrivnosti 12 umorov, ki zadnja štiri leta razburjajo Cleveland.

S pomočjo odtisov so ugotovili, da gre v tem slučaju za 42 letno Florence Polillo.

Začeli so preiskovati okolice njenega stanovanja in dosegli po štirih letih prvi uspeh: nezaposleni židar Frank Dolezal je priznal, da je umoril žensko. Ko so danes iskali kosti in druge ostanke Dolezalne žrtve, so dospeli do kraja, kjer so se završili pred časom štirje drugi umori. V vseh štirih slučajih je bila žrtva odsekana glava od trupa.

Dolezal, ki je bil v petek povsem mirno opisal umor lahkoživke ter dejal, da je vrge njeno glavo v Erie jezero, je začel včeraj trditi, da je glavo v peči sežgal.

Pri iskanju morileca Mrs. Polillo so prebrskali več sto hiš, oziroma stanovanj Dognalijev, da je bila Mrs. Polillo prijateljica Mrs. Rose Wallace in Edwarda Andrassyja, ki sta istotako postali žrtev morileca. Pri tem so dognali, da so vsi trije poznali nekega Dolezala, ki ima dosti ostrih nožev, na katere je zelo ponosen. Kmalu so ga imeli v pasti, ki je brez obotavljanja priznal umor.

Coroner je mnenja, da je bil Dolezal sicer udeležen pri umorih, trupa je pa razsekal nekdo, ki dobro pozna sestav človeškega telesa.

RAZGLEDNICE
Newyorške
SVETOVNE
RAZSTAVE
DOBITE PRI
KNJIGARNI
"GLAS NARODA"
216 WEST 18th STREET
NEW YORK
35 RAZLIČNIH RAZGLEDNIC
V BARVAH, PREDSTAVLJAJO
ČIH NAJVEČJE ZANIMIVOSTI
TE OGROMNE RAZSTAVE
CENA ZBIRKE
50c
(Polna plačila)
Vse lahko polijete v smatkih
po 2 ostrima po 3 centa.

vratku iz Berlina oglasil na Bledu pri knezu namestniku Pavlu.

“GLAS NARODA”
(VOICE OF THE PEOPLE)
Owned and Published by
SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
(A Corporation)
Frank Schmitt, President J. Lupsha, Sec.
Place of business of the corporation and address of above officers:
215 WEST 18th STREET NEW YORK, N. Y.

46th Year

ISSUED EVERY DAY EXCEPT SUNDAYS AND HOLIDAYS

Advertisements on Agreement

Na celo leto vsja list na Ameriko	Za New York za celo leto .. \$7.00
in Kanado	Za pol leta
Za pol leta	Za izposredstvo na celo leto .. \$7.00
Za tretje leto	Za pol leta

Subscription Yearly \$1.—

“GLAS NARODA” IZRAJA VSAKI DAN IZVEMŠI NEDELJI IN PRAENIKOV

“GLAS NARODA”, 215 WEST 18th STREET, NEW YORK, N. Y.
TELEPHONE: CHeison 3-1243

DOFISI tega podjetja in osebni se ne pričajo. Denar za naročnino naj se blagovno pošilja po Money Order. Pri sremembi kraje naročnikov, prosimo, da se nam tudi prejane bivališče nasana, da hitreje najdemo naslovnika.

STAVKA WPA DELAVCEV

Nedavno je kongres uveljavil novo postavo za WPA delavce, ki določa, da morajo izvežbani delavci pri WPA delati po 130 ur mesečno, če hočejo zaslužiti od \$26 do \$94. Manj kot \$26 in več kot \$94 ne more nihče zaslužiti.

Ta odredba je vzbudila med delavci veliko razburjenje. Po mnogih delih dežele jih je več tisoč zastavkalo. Štrajk so odobrile razne delavske organizacije.

WPA administracija v Washingtonu izjavlja, da v tem slučaju ne more biti govora o kakšnem štrajku, kajti zvečni postavi se ni mogoče protiviti in da bodo odpuščeni vsi delavci, ki v teku petih dni ne pridejo delat.

Istočasno so naznanili državni in mestni reliefni komisariji, da se WPA delavci, ki so po svoji lastni krivdi izgubili delo, ne smejo zanašati na relief.

V petek je naraslo število štrajkarjev že na stotisoč. Samo v New Yorku je zaštrajkalo šestdeset tisoč delavcev. Petinšestdeset odstotkov vseh projektov v mestu je ohranjenih, med njimi nekaj skrajno važnih, naprimer letališče na North Beachu, L. I.

Danes bo začela oblast delavce odpuščati. Štirideset za bozdravnikov, zaposlenih pri WPA, je bilo že odpuščenih.

8. TRAVO SE HRANI.

Neki Branson, starejši človek iz Westburyja na Angliji, ki je dolgo mima nobenih dohodkov, pa se hrani na poseben način s travo. Obiskuje travnike, ki jih baš kosijo, in si polni svoj kovček z zeleno, sočno travo. Že dve leti živi samo na takšen način. Travo si pripravlja kot k uhano zelenjavo, tu in tam si skuha kakšen travni čaj, za zimski čas pa si pripravlja iz trave neko vrsto posušene zelenjave. Sedaj so ga poklicali v neko bolnišnico, kjer hočejo zdravnik preiskati čudež, ki je živ dokaz, da bi se mogel človek “rediti.”

ADVERTISE in “GLAS NARODA”

SE IMATE PRILOŽNOST NAROČITI TE ZANIMIVJE KNJIGE, KER IMAMO NEKAJ ZBIRK SE V ZALOGI... VSAK PRAVI, DA SO VREDNE VEČ KOT \$1.35. NAROČITE JIH DANES

Knjige Družbe sv. Mohorja
SEST KNJIG

1. Koledar za leto 1939
2. Zgodovina slovenskega naroda Spisal DR. JOS. MAL
3. Življenje svetnikov
4. Slovenske večernice POVEST—“IZUM” Spisala Metod Jenko in Viktor Hassl
5. Čuda narave Spisala MARIJA AHAČIĆ
6. Ura čescenja

VSEH SEST KNJIG za \$1.35

Naročite pri:
KNJIGARNA “GLAS NARODA”
215 WEST 18th STREET NEW YORK, N. Y.

ZIDOVSKI BÉGUNCI

Te dni se e izkralo v Antverpnu v Belgiji precej židovskih beguncev iz Nemčije. Namenjeni so bili na Kubo, toda kubanska vlada jih ni hotela sprejeti.

Iz Slovenije

POVODENJ V SLOVENIJI JE NAPRAVILA NAD 25 MILIJONOV DINARJEV ŠKODE

Iz Ljubljane poročajo 21. junija: — Banska uprava, v prvi vrsti kmetijski oddelek, zbira točne podatke o vseh škodah, ki so jih povzročile letos zadnje 3 velike povodnji v Sloveniji. Podatki se zbirajo na podlagi navodil, ki jih je izdalo kmetijsko ministrtvo v smislu moderne statistike. Za enkrat se ni končan splošni pregled koliko znaša celotna, po vseh treh povodnjah povzročena škoda, ki bo daleč presejala škodo prejšnjih let. Banska uprava bo pač morala prisločiti ubogim ljudem na pomoč z dobavo raznih žit, krompirja in drugih poljskih pridelkov. Ta akcija bo pač, kakor vse kaže, morala biti dobro organizirana. Zaradi raznih vremenskih katastrof je bilo n. pr. lani razdeljeno med razne, po toči in povodnjah prizadete kraje 35,757 kg pšenice, 8105 kg rži in 256,450 kg krompirja. Letos bo treba pač še večje množine krompirja razdeliti med pasivne kraje, trpeče po zadnjih povodnjah. V proračunskem letu 1938-39 je banovina za razne kraje, trpeče po vremenskih katastrofah izdala 2,150,000 din. država sama pa 3,250,000 din. Letos bo treba prebivalstvu prisločiti na pomoč še z večjimi doneski.

zvročena zaradi povodnji na nji vah na okoli 400,000 din. Močno so trpeli po mnogih krajih travniki in bo letošnja košnja popolnoma uničena. Na travnikih znaša škoda okoli pol milijona din. Vode pa so povzročile veliko škodo tudi na raznih stavbah. Ta škoda znaša okoli 60,000 din. V ta račun ne smemo šteti Barja, ki spada pod mestno občino ljubljansko. Mnogo so po povodnji trpele občine Šmarje-Sap, Rudnik, Slivnica, Žalna, Studence-Ig, Št. Jurij pri Grosuplji, Račna, Brezovica, Leg. Borovnica, Vrhnika in Presegrje. Po nekaterih krajih so zelo trpele zaradi povodnji razne stavbe, tako je bila poplavljen opakarna v Boštanj, mnogi mlini in žage so bili zaradi velikih voda poškodovani. Tudi več hiš je bilo pod vodo. Iška, vintgarski hudo urnik, je podrla 2 mostova, enega v Lipah, drugega v Tomišlju. Splošno zatrujejo, da znaša celotna, po treh povodnjah povzročena škoda v Sloveniji nad 25 milijonov din in najbrž še več.

BERAČ FRIDOLIN SE JE Z OGNJEM HOTEL REŠITI ZAPORA

Te dni je uprizoril pijani berač Fridolin iz Velesovega pri hotelu “Stara pošta” v Kranju radovednejem pravu komedijo. Berača je namreč opozoril stražnik, da ne sme nadlegovati ljudi z beračenjem. Ta pa je s tražnika kričaje nahljil. Ko je stražnik hotel Fridolina aretirati, se je Fridolin vlegel na cesto, češ, da se ne premakne nikamor. Stražnik je telefonično poklical pomoč, naročil ročni voziček, na katerega so potem naložili trmaste berača in ga peljali po prometni Prešernovi ulici na policijo. Toda Fridolin se v svo-

ji jezi se na policiji ni ngnal in ni hotel na vprašanja prav odgovoriti. Ko st ga zapri v ječo, pa je spet uprizoril drugo komedijo. Pri okenčku je če je izprosil od mimoidočega gorečo cigareto, katero je takoj vtaknil v žep. Tleča cigareta je v nelo obleko, katero je nato Fridolin vrgel s sebe. Ogenj je takoj zapazil Fridolinov sojetnik in začel kričati na pomoč, boječ se, da se ne bi zadušil. V ječo so takoj prihiteli stražniki in ogenj pogasili. Fridolin pravi, da je zato zažgal obleko, ker se je hotel v dimu zadušiti.

TIHOTAPCI SO V PREDORU USTAVILI VLAK

Znani so triki, ki se jih tihotapci prav radi poslužujejo ob košaskem železniškem predoru, kjer so večkrat izkoristili temo predora s tem, da so pometali skozi okna vlaka tihotapske predmete, ki so jih drugi pobrali, pa so bili pri tem nemalokrat tudi zasačeni.

Dne 23. junija ponoči pa so poizkusili še neizsledeni tihotapci z novim trikom. Ko je vozil jutranji tovorni vlak, ki bi moral biti okoli 4. zjutraj v Mariboru, iz Pesnice proti Kolesarju, da se vagoni tovornega vlaka nekam čudno zavirajo. Postal je pozoren. Medtem pa je vlak že privozil v košaski predor, kjer je moral obstati. Strojevodja pa ni izgubil duha-prisotnosti. Posrečilo se mu je, da je vlak vendarle spravil naprej in da je pripeljal manjšo zamudo na glavni kolodvor v Mariboru. Ko se je tovorni vlak jel pomikati iz predora proti Mariboru, pa se je zaradi še nepojasnjenega vzroka odtrgalo zadnjih 7 vagonov, ki so zdrveli po viseči progi nazaj proti Pesnici Srednji, da je zaradi funkcije zavirača drvelo vseh 7 vagonov z zmanjšano brzino, ker bi sicer iztirili. Šele na pesniški postaji so se vagoni ustavili. V zvezi s tem dogodkom so uvedla oblastva preiskavo, ki skuša sedaj dognati ozadje, pri katerem gre očitno za drzen trik tihotapev, ki so hoteli izkoristiti trenutni postanek v predoru za to, da pomečejo tihotapsko blago z vlaka in nato se sami odsločijo v temo predora. Krivec so že na sledu. Ni pa še točno dognano, koliko tihotapskega blaga se je posrečilo pri tem drznem in pretkanem triku spravi v dr-zavo.

OBSODBA ZARADI UBOJA V NOVI CERKVI

Pred tričlanskim senatom okrožnega sodišča v Celju sta se zagovarjala 19-letni posest-

Denarne pošiljatve

Denarna nakazila izvršujemo točno in zanesljivo po dnevnem kurzu.

V Jugoslavijo:

Za \$ 2.30	Din. 1.40
\$ 4.50	Din. 200
\$ 6.90	Din. 300
\$10.25	Din. 500
\$20.	Din. 1000
\$30.	Din. 2000

V Italijo:

Za \$ 6.30	Lir 100
\$ 12.	Lir 200
\$ 20.	Lir 500
\$ 57.	Lir 1000
\$112.50	Lir 2000
\$167.	Lir 3000

KER SE CENE SEDAJ HITRO MENJAJO SO NAVEDENE CENE PODVRŽENE SPREMENBAM GORI ALI DOLI

Za izplačila večjih zneskov kot zgoraj navedeno, bodisi v dinarjih ali lirah, dovoljamo še boljše pogoje.

NUJNA NAKAZILA IZVRŠUJEMO PO CABLE LETTER ZA PRISTOJBINO \$1.—

SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
(TRAVEL BUREAU)
215 W. 18th ST., NEW YORK

nikov sin Konrad Črepinšek iz Novak pri Novi cerkvi, ki je 4. maja zvečer na cesti v Novi cerkvi zabodel 22-letnega posestnikovega sina Ivana Sivka iz Nove cerkve z nožem v srce in ga usmrtil in 16-letni posestnikovega sina Ivan Trobiš iz Nove cerkve, ker je Črepinška udaril s kolom in ga poškodoval. Črepinšek je bil zaradi prekoračenja silobrana obsojen na 1 leto ječe. Trobiš pa bo 1 leto pod oblastvenim nadzorstvom.

TROJČKI V ŽIVLJENJU IN SMRTI.

Italijanski listi se bavijo z usodo bratov Bartinjev iz Milana, ki so umrli istega dne, in sicer eden v tem mestu, oba druga pa v Rimu. Bratje so bili trojčki in so imeli presenetljivo podobne lastnosti ter usode. Eden izmed bratov v Rimu je izgubil življenje pri neki avtomobilski nesreči. Uro pozneje je umrl zavoljo srčne kapi drugi brat v Rimu, ki ni vedel ničesar o smrti prejšnjega, tretji brat v Milanu pa je postal žrtev kapi isti večer.

AKO NAMERAVATE OBISKATI SVETOVNO RAZSTAVO boste rabili

MAPO
Mesta New Yorka

DOBITE JO BREZPLAČNO AKO NAROČITE

Slovensko-Amerišanski Koledar ZA 1939

Cena Koledarja je: **50 centov**

Imamo jih še nekaj!

“Glas Naroda”
215 West 18th Street
New York, N. Y.

(Lahko pošljite vrsto v poštah zmanjšah pa 2 centoma po 8 centu)

Peter Zgaga

VLJUDNOST
Vljudnost je lepa čednost, toda sme iti le do gotove meje, če ne postane nadležna in utegne podivjati človeka, ki mu je namenjena.

Nekoč sem stopil na poroč slovenske hiše ter povedal, kdo sem in kaj.
Joj! — je vzkliknila debela gospodinja, in ni dosti manjkalo, da ni začudenja omedlela, — kdo bi se pa tebe trštal! Malo počakaj, se gren precbleč. Kar sram me je v teh capah. John, John, podkuri pod kotlom, da bo malo vroče vode.

Odrzela je v prvo nadstropje, iz kuhinje se je pa zaslišalo nekakšno štokljanje. Dobro pol ure sem moral čakati, da se je vrnila vsa navita in naličkana ter mi sedla nasproti.

— Bi te v hišo povabila in ti roomse razkazala, pa je vse narobe, ker je sobota. Je treba pospravljati. John mi pomaga. Moj mož John. Revmatizem ima, pa mu je dohtar gibanje priporočal. Počakaj malo.

Odsla je in se kmalu vrnila, pa ne s kruhom, klobaso in litrom vina, kot sem domneval, pač pa s celo skladišnico fotografij. To je pa tisto, česar se najbolj bojim.

In začela mi jih je tolmačiti drugo za drugo: — To sem jaz in John, ko sva se poročila. Lep pikček, kaj ne. Fotograf je rekel, da takega para že dolgo ni gori vzel. No, saj je pa tudi rajtal. Hej, John, koliko so že bili pikčerji?

— Dvanajst dolarjev — se je zamolklo oglasilo iz kuhinje. — Ja, za dvanajst dolarjev me je odril. No, pa naj bo. Spomin je pa le lep. To tukaj je pa naša Merica, ko je bila stara šest let. Ali ni res luštkan otrok? In kakšne lepe laske ima. Ta tukaj je pa Fanika. Ni tako lepa kot je Merica, ker se je bolj po dedu vrgla, no, pa kaj hočemo, vse sorte otroci morajo živeti na svetu. — To je pa moj brat ko je bil pri soldatih. Se je postavil, kaj ne? Hauptman mu je še leta potem, ko je šel na urlaub, pisaril, taka prijatelja sta bila. — To je pa naša hiša v starem kraju. Kaj ne, kakšna baraka. Kar sram me je, če pomislim, kje smo gori rasli. To je pa naša hiša tukaj, ko se ni imela porča. Pred štirimi leti smo poroč prizidali. Tristopetinsedemdeset dolarjev in nekaj centov nas je koštal poroč. Hej, John, oj John! Tristopetinsedemdeset dolarjev in koliko centov je računal kontraktor.

— Štirinšestdeset centov se je oglasilo iz kuhinje. — Se mi je zdelo, da je moralo biti tako nekako. To je pa moja sestrična. Je mate starejša od mene, pa ima kidney trubl že dolgo let. Hej, John, koliko let ima že Tončka kidney trubl?

— Štiri leta — je pojasnil ubogljivi in vsevedni John. — Jaz sem bil kakor na trnih, slik pa ni bilo ne konca ne kraja. Trikrat sem vstal in trikrat me je potisnila nazaj na sedež. Se strice mi je pokazala in tete in staro mater in sploh yso žlahto do petega kolena. Ko sem stal že na pragu, me je vlekla nazaj: — Tak počakaj še pet minut. V petih minutah bo Frankie doma. Frankie je moj najmlajši. Devet let je star, pa strašno lepo violino igra. Tri mesece se že uči violino igrati. — Ja, ta pa ima talent, — pravi njegov profesor, ko pride po denar. No, tak počakaj še pet minut, ga boš slišal.

Komaj sem se ji istrgal in se pravčasno izognil umetniškemu utrku.

Kratka Dnevna Zgodba

V MAHARI JAMI NI BOGOV

Znani ameriški zoolog William Beebe se je v jekleni gondoli spuščal 500 m globoko v morje in v tej globini posnel mnogo nad vse mišnih slik iz podmorskega življenja. Svet je strmel pred toliko drznostjo ameriškega učenjaka. Kako pa naj strmi šele pred pogumom ljudi, ki se spuščajo v žrele ognjenika, ki jih lahko v kakršnekoli trenutku za vselej požge in stopi v žareči lavi!

In vendar najdes tudi takšne ljudi. Dejstvo je, da je več italijanskih učenjakov zlezlo v žrelo Stromboli, da bi na mestu proučili notranjost ognjenika. Stromboli sicer že dolgo ne bruha, vendar ni nikjer zapisano, da bi prav v tistem trenutku, ko so mu učenjaki pregledovali črevesje, lahko ne prišel bruhati. Toda vse to ni nič nasproti dvema Japoncem, ki sta se spustila v jekleni gondoli več sto metrov globoko v vulkanovo žrelo.

Njihova ekspedicija ni bila izključno znanstvena značajna. Šlo je za to, da bi napravila konec strašnemu babjeverju, ki je stalo življenje že na stotine mladih Japoncev. V bližini Jokohame leži otok Ošima in iznad njega se dviga proti nebu ognjenik Mihara jama. V ta ognjenik so se metali Japonci kakor norci. To niso bili navadni samomorilci, temveč so povečini bili žrtve vere, da živijo v ognjeniku bogovi in da se vsak samomorilec združi z njimi v trenutku, ko ga zalije žareča lava v tem ognjeniku.

Pred leti sta se dve deklici — polni bolnega romantičnima in želja po čudnih dogodovčinah, povzpeli na vrh ognjenika in se nato vrgli v žrelo. Staršem sta pustili pisani, v katerih sta obe poveljevali smrt v plamenih ognjenika. Pismi sta bili pisani z bolešno strastjo in s tolikšnim navdušenjem, da sta učinkovali še na druge mehke in bolne duše. Japonski listi so objavili obe pismi. To je učinkovalo. Da bi nikdar ne bili tega storili!

Dejstvo je, da sta ti dve pisni zvalili v žrelo še dolgo vrsto mladih življenj. V dveh letih se je vrglo v ognjenikovo žrelo 230 mladecev in deklet. Japonska vlada je dala močno ograditi dohod k žrelo, da bi otežilo zadnje pot samomorilecem. Toda mnogo to ni pomagalo.

Zdaj sta hotela dva podjetna Japonca, neki časnikar in drugi geolog, dokazati, da v notranjosti ognjenika ni bo-

gov. Zato jih bilo pač treba spustiti se v ognjenik in se tudi vrniti; sicer bi Japonci upravičeno sklepali, da so si ju bogovi privoščili za kosilo.

Zgraditi sta si dala posebno jekleno gondolo, ki je ni mogla prežgati niti žareča lava. Iz gondole je gledalo dvoje velikanskih oči, ki ju je zapiralo močno steklo, ki se ga ne loči niti ogenj. V gondolo so postavili tudi poseben hladilni aparat, da bi Japonca vzdržala v notranjosti kljub strašni vročini, ki bo zunaj. Iz gondole so napeljali tudi telefonsko žico, ki bi udeležence te nenavadne ekspedicije lahko vsak hip sporočila svoje želje iz ognjenika.

Tako so ju počasi spuščali vedno globlje in globlje, dokler nista dosegla globino 430 metrov. Tedaj je zunaj zapel zvonec. Prišel je ukaz naj ju

potegnemo iz žrela.

Gondolo so srečno privlekli na plan. Odprli so jo in ugotovili, da sta bila oba Japonca zdrava in vesela; zavedala sta se, da sta storila veliko delo. Dokazala sta, da v žrelu ni bogov in da je skakanje v žrelo nesmiselnost. Hladilna priprava je delovala brezhibno. Gondola se je povsem obnesla, v njo niso prodrli niti nevarni plini, ki jih razvija lava. Drževalca sta celo fotografirala notranjost ognjenika. Najbolj čudne so tiste slike, ki kažejo, da je nekako razpadel mrlič, ki so obležali na skalah v žrelu. Tam so počasi razpadali mesece in mesece. Zgrešena je bila torej domneva, da se ti mrtveci takoj združijo z bogovi.

Ekspedicija je uspela. Japonca sta pobila italijanski rekord, ki je znašal 320 metrov.

Zarotniško gnezdo Tjencin

Že 80 let stopa Tjencin od časa do časa na površje svetovnih novosti. Leta 1853 so ga obkrožili Tejpingški prekuoči. Čez 10 let nato so mesto zasedle angleško-francoske čete. Leta 1900 so Tjencin zavzeli boksarji. Leta 1901 je bilo mestno obzidje porušeno na povelje generala Waldersseeja. Leta 1931 so v Tjencinu iznova izbruhale hude prekušnje. Slednjič so ga leta 1937 zasedli Japonci. In spet se njegovo ime blesti na prvih straneh vseh evropskih časopisov sveta.

Zakaj so se vsi osvajalci, generali, prekuoči, pustošilci, prekuoči in časne vlade zanimali spet in spet za to mesto? Najprej zaradi strateške važnosti. Tjencin stoji ob stiku dveh rek, Paiho in Hunho, in ima s tem v oblasti vso pokrajino Honan. Mesto je le 70 km oddaljeno od Pečilskega zaliva in kdor ima to mesto v rokah, lahko nadzira zvezo med zalivom in kitajskim zaledjem vprav zaradi prekopa, ki druzi reki Paiho in Hunho z reko Jangee. Zlasti v vojnem času je to dejstvo jako odločilno, ker morejo četa s pomočjo lahkih topniških čolnov, ki se morejo peljati navzgor po Jangeeju in prekopa, dosti lažje stražiti rečno zvezo kot pa zvezo na kopnem.

Saj na kopnem že zadošča nekaj odločnih mož, ki na neki posebni progi pokvarijo želez-

niške tračnice, pa je pokrajina Honan odrezana od sveta.

Že več let ne mine niti teden dni, ne da bi kitajske tolpe ne napadle in izropale vlaka med Tjencinom in šanghajskim zalivom. Večidel ljudi se torej noče več peljati po tej progi in rajši potujejo 40 km daleč po vodi. Navzlic temu je postala negotova zveza po kopnem trd oreh za Japonce. Spočetka so hoteli odstraniti s tem, da so po vsej progi, pa 50 metrov narazen razpostavili oborožene straže. A to ni dosti zaleglo, saj so vsa-ko noč napadi ponavljali. To je bržkone poglaviti in praktični vzrok za to, da hočejo zdaj japonski generali na vsak način dobiti Tjencin v svojo pest.

Razmerje med vsiljivci in prebivalci evropskih in ameriških koncesij ni bilo nikdar prijateljsko. Lahko bi celo dejali, da so Japonci storili vse, da bi se jim bolj nepravilno in surovo vedli. Po drugi strani pa so bili Kitajci v mestu s tisoč duhovnimi, gospodarskimi in verskimi vezami spojeni s koncesijami. Bilo je jako dosti krščanskih Kitajcev, ki so se ob preganjanju zatekli k belim misijonarjem. V sinbritskem kolegiju je bilo nešteto kitajskih štjakov, ki so se skrili za svoje angleške profesorje, če so se sprli z Japonci. Bilo je mnogo raznih kitajskih trgovcev, ki jih je nova uprava

ANGLIJA SE NE ŠALI

Nedavno je vrtolani nekaj angleških trgovskih letal v Los Angeles, Cal., petindvajset naj-novejših bombnikov in jih odpeljala v Anglijo.

oškovala ali uničila, in ki so prišli k svojim prijateljem v koncesijah po pomoč in podporo. Tako torej ni čudno, da vidijo Japonci v Angležih in Francozih svoje sovražnike.

K temu pridejo še drugi razlogi. Tjencin ni samo strateško važna točka, marveč je hkrati eno poglavitnih postojank duševnega kitajskega nasprotovanja. V mestu in okolici je 2300 višjih in nižjih šol, dalje še univerza Nankaj, ki iz nje že 20 let izhajajo vse vodilne glave kitajskega nacionalizma. Ti učenci slavnega voditelja Čangsolina so se kot en mož strnili za maršalom Čangkajskom in tvorijo molčec pa strmen odpor zoper japonske zasedbe.

Po vsem tem človek lahko razume, zakaj se je general Kenji Doihara že kot spočetka vojne nastanil v Tjencinu. General je bil hkrati načelnik japonske ovaduške službe. Doi-

hara je zdaj mrtev, toda mo-gočni propagandni stroj, ki ga je postavil v Tjencinu, deluje dalje. Ta hoče spraviti Francoze in Angleže ob ves ugled, take da se ne bi te dve sili tu nikoli več moralno opomogli. Japonci bi radi svojim kitajskim žrtvam, režeč se, povedali: "Le poglejte, kakšni so ti vaši prijatelji! Mi jih lahko do golega slačimo!" Resnica je pa, če ne bo Anglija nemudoma kaj ukrenila sprčo ponizevanju britskih državljanov na Daljnem vzhodu, bo to za njo tako usodno, kakor veliko izgubljenih bitk.

V ENEM DOPOLDNEVU IZGUBILA 3 SINOVE.

Iz Rima poročajo: Usodna, izredno okrutna žaloigra je zadel v teh dneh neko mater v mestecu Barletta v Apuliji v Italiji. Tu je živelo v hiši tro-

je sinov z materjo. Bratje so bili sprti drug z drugim, Mati jih je mirala, a vse njene prošnje niso nič zalegle.

Kakor poročajo sosedje, je vsega kriv najstarejši brat. Nič ni bil prida, malokdaj je kaj delal, pač pa je vedno popival. Ker sam ni imel denarja, si ga je izposojal pri materi in obeh bratih. Tudi najmlajši brat mu je bil že večkrat posodil večje v soto, ne da bi bil dobil kaj nazaj. Zavržje, ko je prišel ta brat z dela, je zahteval, naj mu najstarejši brat vendar kaj vrne. Ta ga je pa zasmehoval, tako da je nastal prepir in preten. V najhujši sili je najmlajši brat pograbil kladivo, da bi se ubranil brata. Ko je zamahnil, pa je tako nesrečno udaril brata po glavi, da se je ta smrtno zadel zgrudil na tla in mrtev obležal v mlaki krvi.

Nesreča je hotela, da je v tem hipu prišel drugi brat zra-

ven, ki je bil tih in slaboten človek. Videl je, kako se je najstarejši brat zgrudil in kako je najmlajši brat zbežal mimo njega na cesto. Ta prizor ga je tako pretresel, da se je mrtev sesedel na tla.

Medtem se je najmlajši, ki je bil izidar, naglo vrnil na delo. Tresoč se po vsem telesu je skušal priti po lestevici na zid, pa ni imel več toliko moči, ampak je padel z višine 6 metrov na kamen, ki mu je prebil sence. Tudi ta brat je bil takoj mrtev. Stara mati je ostala sama na svetu.

Knjige, katere toplo priporočamo

- MORSKI RAZBOJNIK.** Spisal Fred. Marryat. (193 strani.) V duhu čitatelja oživi romantika in najbolj pestrih barvah. — Kri in ljubezen. — Viteštvo in maščevanje. — Časi, v katerih sta spretnost in gibčnost odločevali. Cena 85c.
- MORSKI VOLK.** Spisal Jack London. (328 strani.) — Eden najboljših romanov znamenitega ameriškega pisatelja, ki je pisal svoje romane največ po svojih lastnih doživljajih. Roman je zanimiv od prve do zadnje strani čitatelj ga ne bo odložil, dokler ga ne bo prečital do konca. Cena \$1.25
- OD ŽIVLJENJA STETA.** Spisal M. J. Bremé. (337 strani.) Strašna usoda šestnajstletne mladenke, ki je iz radovednosti zašla v nepoznano življenje ter prezgodaj padla po krivdi drugih. Povest je pisana v obliki dnevnika. Cena \$1.50
- OGENJ.** Spisal Henry Barbusse. (337 strani.) Pretresljiv opis prizorov iz svetovne vojne. Edinole mojster kakor je Barbusse je mogel napisati kaj takega kot je "Ogenj." Cena \$1.00
- ODISEJ IZ KOMENDE.** Spisal Ivan Pregelj. (269 strani.) Opis lanberske zveze, ki ga bo prečital. Pregelj je mojster sloga in jezika. Prikrivko je ga med najboljšee sodobne slovenske romanopisce. Poleg romana vsebuje knjiga še nekaj krajših črtic. Cena \$1.50
- ZGODBE ZDRAVNIKA MUZENIKA.** Spisal Ivan Pregelj. (98 strani.) Pregelj je eden najboljših slovenskih pisateljev. Ta zgodovinska povest prav nič ne zaostaja za njegovimi drugimi deli. Pregelj je globok, navzlic temu pa lahko razumljiv tudi preprostemu človeku. Cena 70c.
- POD KRIVO JELKO.** Spisal Peter Bohinc. (160 strani.) Kokovnjači na Gorenjskem. — Črni graben. — Veliki Grog. — Primeri rokovnjačke govornice. Povest temelji na zgodovinskih virih ter je poleg Jurčičevih "Rokovnjačev" svojevrstna v slovenski književnosti. Cena 55c.
- POD SVOBODNIM SOLNCEM.** Spisal Franc S. Finigar. 2 zvezka 300 in 368 strani.) Po izjavi kritikov je to najboljši zgodovinski roman. Opisuje življenje starih Slovencev. Mladega Istoka je zanesla pot v Bizanč, današnji Carigrad, kjer se je seznanil s Ireno ter se zaljubil v njo. Cesarica si je zaman prizadevala njeti ga v svoje mreže. Cena \$4.00
- POSLEDNJI DNEVI POMPEJA.** Spisal Bulver. (2 knjigi in 280 strani.) Zgodovinski roman iz časa, ko je bohotelo razkošno življenje v Pompejih in Herkulanumu. Borbe s amfiteatru. Spletke egipčanskega "čarovnika." Glauk in njegova ljubezen. Strašna usoda. Cena \$1.25
- PUSTOLOVŠČINE DOBREGA VOJAKA ŠVEJKA.** Spisal Jaroslav Hašek. (2 zvezka 263 in 230 strani.) Če se hoče od srca nasmejati, čitajte to delo slavnega češkega humorista. Britka satira na staro Avstrijo. Švejkove pustolovščine ne izzbijo iz človeka samo smeha, pač pa krot. Cena \$2.40
- POVESTI IZ DNEVA IN NOČI.** Spisal Guy de Maupessant. (157 strani.) V knjigi je zbranih dvajset najboljših črtic slavnega francoskega pisatelja. Vse od prve do zadnje so skrajno zanimive ter neprekosljive po svoji vsebini. Maupessant je eden najbolj čitanih pisateljev. Cena \$1.00
- ROMAN TRESH SRC.** Spisal Jack London. (432 strani.) Ena najbolj zanimivih in najdaljših povesti slavnega ameriškega pisatelja. Ko jo človek prične čitati, se ne more odtrgati od nje. Jack London je mojster opisovanja, navzlic temu je pa roman na vso moč živahen in zanimiv. Cena \$1.50
- SAMOSILNIA.** Spisal Anton Navačan. (153 strani.) Knjiga vsebuje deset povesti slovenskega pisatelja Navačana, ki se je proslavil s svojo zbirko "Naša vas." Snov je povečini vzeta iz življenja naših rojakov iz bivše Štajerske. Cena \$1.50
- ŠTEFAN GOLJA IN NJEGOVI.** Spisal Ivan Pregelj. (253 strani.) Tragična usoda župnika Golje, potomca tolminskega puntarja. Njegova puntarska kri je prav do smrti kljubovala. Knjiga vsebuje poleg drugih črtic tudi dve klasični pridigi Tomaža Butarja. Cena \$1.50
- TARZANOVE ŽIVALI.** Spisal Edgar Burroughs. (294 strani.) Nadaljevanje "Tarzana," ki je že vsaj po imenu znan vsakemu otroku. Dasi je snov povesti neverjetna, se lahko čita in se človek polagoma tudi v neverjetnost zviži. Cena 85c.
- TOLOVAJ MATAJ.** Spisal Franc Milčinski. (151 strani.) Naš najboljši humorist je zbral v tej knjižici nekaj črtic, ki so tako ljubke in pristréne, da čitatelj ob čitanju zares uživa. Posebno zgodba o Cefalju je naravnost klasična. Cena \$1.00
- UMIRAJOČE DUŠE.** Spisal Ilka Vašte. (220 strani.) Roman iz stare Ljubljane. Značilno so izrazito opisani, istotako tudi takratne navade. Ljubljana nam je povečini znana iz začetka sedanjega stoletja, kdor jo pa hoče poznati iz prejšnjih stoletij, naj prečita ta roman. Ne bo mu žal. Cena \$2.50
- CVETJE V JESENI. — VIŠOŠKA KRONIKA.** Spisal Ivan Tavčar. (418 strani.) "Cvetje v jeseni" in "Višoška kronika" sta najboljši deli pisatelja Tavčarja. Kritika je soglasnega mnenja, da je v teh dveh delih prekosil samega sebe. Obe sejanji se vršita v Škofji Loki oziroma v Poljanski dolini. Cena \$2.50
- ZADNJA NA GRMADI.** Spisal Franc Jaklič. (268 strani.) Tudi dolenska Ribnica je imela svoj čarovniški proces. Pisatelj Jaklič je na podlagi zgodovinskih virov dobro opisal preganjanje in kaznovanje "čarovnic," ki so bile sicer povsem nedolžne ženske. Cena \$1.00
- ZADNJA PRAVDA.** Spisal J. S. Baar. (184 strani.) Povest je prevedena iz češčine. Ob čitanju se čitatelj zviži v življenje nam sorodnega češkega človeka. Baar je priznan češki pisatelj, in boljšega prevoda si skoro ne moremo želeti. Cena 85c.
- ZLOČIN V ORCIVALU.** Spisal E. Gaboriau. (346 strani.) Gaboriau je bil bolj ustvarjen za detektiva nego za pisatelja, dasi je tudi kot pisatelj nedosegljiv. Čitatelj ne reši v romanu zagonetke, dokler ne prečita do konca. Cena \$1.00
- ŽIVI VIRI.** Spisal Ivan Maticič. (411 strani.) Najznamenitejše delo pisatelja "Na krvavih poljanah." Pisatelj je segel v najbolj zgodnjo zgodovino ter mojstrsko razvil snov do današnjih dni. Lepo vezana knjiga bo kras vsaki knjižnici in vsak jo bo čital z zanimanjem. Cena \$2.00
- AGITATOR.** Spisal Janko Kersnik. (99 strani.) Janko Kersnik je poleg Jurčiča najbolj znan in priljubljen slovenski pisatelj, kar jih je živelo v drugi polovici devetnajstega stoletja. Njegovega "Agitatorja" bo sleherni čital s užitkom. Cena \$1.00
- HOI CESARJA MONTEZUME.** Spisal M. Eider Haggard. (383 strani.) Delo, ki zavzema odlično mesto v svetovni literaturi. Napeto do skrajnosti. Čitatelj bo roman s užitkom prečital od začetka do konca. Cena \$1.50

Steboj do smrti

Roman iz življenja. — Za "Glas Naroda" priredil I. H.

54

Dormeck negotovo gleda pred se. Njemu ni bilo prav nič važno, da bo obiskal Sentinega očeta, kajti proti njemu nima čiste vesti. Vedel je tudi, da bi ljudje o njegovem obisku v oskrbinkovi hiši mnogo govorili. Ker je imel Erlach lepo hčer, bi ljudje njegovemu obisku dali pravi pomen in ako bi njegov tast in njegova hči o tem izvedela, bi bilo zanj zelo neprijetno; na vsak način pa bi ma njegove odnose s Sento gledali sumljivo.

"Sapralot, kako se drži!" si misli. "Obisk se za nekaj časa opustiva, Senta. Vem, da mora vaš oče še marsikaj pozabiti. Zato mu morava pustiti časa. To morem jaz boljše presoditi, kot vi; mogoče v takem položaju mislijo drugače. Od kod pa ste sedaj prišli?"

S tem vprašanjem naglo skoči na drug predmet. Pripoveduje mu o svojem slikanju ob vsakem potoku in mu tudi pove, da je Stolberg pri njej naročil še dve drugi sliki in kaj si je za slike izbrala. Dormeck nekaj časa premišlja, nato pa pravi:

"Ob vsakem potoku se seveda ne bom o tem prepričal, da ste kakva umetnica, pač pa, kaj boste slikali pri gozdnem studencu, potem vam bom delal družino. Sliko v parku še odložite in morate najprej slikati pri gozdnem studencu, kadar skončate sliko ob potoku, kajti v parku tudi ne morem priti, da bi vas videl. Mislim morava na vaš dobri glas."

Senta ga pogleda bolj začudeno kot pa preplašeno. "Saj vendar ni nič slabega če se pogovarjava."

"Seveda ne, toda ljudje bodo mogoče napačno sodili." Senta nenačkrat gleda pred se z velikimi očmi. Misli, kaj bi rekel Stolberg, ako bi jo videl skupaj s Hansom Dormeckom. In sree ji utripa nenavadno hitro in plaho, kot bi v resnici napravila kaj, kar ni bilo prav, četudi je bilo srečanje z Dormeckom od njene strani popolnoma slučajno.

"Potem — potem pa se moram sploh izogibati z vami se estajati in v gozdu se tembolj, kot pa v parku. Mislim tudi, da vas moram prositi da me nikdar več ne srečate, dokler ne obiščete mojega očeta. Svojemu očetu pa bom vedno povedala, kadar vas bom srečala," pravi Senta razvneto.

Dormeck prime njeno roko in jo pritisne na srce. Njene besede so ga zelo prestrašile.

"Toda Senta, ljuba, draga Senta, tega ne boste storili, saj ne naredite nič slabega. Vašega očeta ne morem še obiskati in o najinem razmerju ne sme prej vedeti, dokler ne pridem k vam. In včasih vas moram zopet videti, ne veste, koliko trpim, kadar moram biti daleč od vas."

Senta se stresa pod njegovim pogledom in se zmerja, ker se je tako zhal, da je napravila kaj napačnega. Saj bo nekega dne prišel in bo zaprosil za njeno roko, samo nekaj časa mora še potrpeti. Prav dobro razume, da mora Hans mnogo trpeti, ako je ne more videti, saj je sama toliko trpela. Pa vendar se ne more otresti misli, da je nekaj storila, česar ni smela odkrito priznati pred svetom, niti pred očetom in kar se ji zdi celo hujske, ko bi jo videl z Dormeckom. To je popolnoma izgledalo, kot kak sestanek.

Počasi hodita po senčni gozdni stezi in Dormeck opazi, da je Senta nenačkrat postala nemirna in zamišljena. Zopet se posluži vseh svojih umetnosti, da bi ji prevaral srce, toda čuti, da je na poti, po kateri jo je hotel voditi, ni pripeljal nič dalje, niti za korak. Njena ponosna čistost stoji kot trdna stena pred njeno neiskusnostjo in te stene se ni upal preplezati, četudi so vsi njegovi čuti zahtevali njo. Toda strasti je bil tako prevzet, da se ni mogel odločiti, da bi opustil do nje svojo nečedno igro. Misli si, da ne bo mogel prenesti, ako bi se odvrnila od njega. Da pa bo to storila, kadar bo izvedela, da je zaročen z drugo, je dobro vedel. Senta ni bila dekle ki bi drugi vzela moža, do katerega ima samo ona pravico.

V svoji notranjosti vedno bolj vzdihuje nad silo, katero je izvajala nanj zaroka s Karolo Niemannovo in čim bolj pekoče je v njem gorela strast do Sente, tem zoprnejša mu postaja njegova nevesta. Porabi vse svoje zapeljive spretnosti, da bi nad Sento dobil večjo moč in četudi vidi Senta vse tako nedolžno, pri vsem tem čuti, da svojega bivanja z njim ne sme podaljšati. In četudi ji njegove sladke, zapeljive besede še tako zvone v ušesih, se vendar odvrne od vsega čara in pravi:

"Moram domov, gospod Dormeck."

Dormeck pa jo očitačje pogleda.

Gospod Dormeck? Še vedno tako tuje? Senta, po vsem tem, kar sem vam povedal o svojih občutkih?"

Senti šine kri v glavo. "Ne smem v as drugače klicati, še ne, to veste"

"O, Senta, en bodite tako kruti! Tudi jaz vam vedno pravim Senta in pod tem imenom ste mi dragi."

"Tega tudi nisem hotela dovoliti in je do tega prišlo samo zaradi tega, ker ste vedno govorili, da sva otroka sosedov. Toda to ne bi smelo biti."

Dormeck nejevoljno zavije obraz. Ali naj gre korak nazaj, mesto naprej?

"O tem ne maram ničesar slišati, Senta. Bodite prijazni, samo enkrat me imenujete tako, kot me imenujete v svojem sreju!"

In Dormeck jo pogleda z vročo prošnjo, da Senta čuti, da se ji taja njen odpor.

"Na svidenje, gospod Hans Dormeck!" pravi tiho, popustivši njegovi prošnji.

Dormeck naglo zmaje z glavo. "Izpušite grdi Dormeck. Prosim, prosim, samo enkrat me imenujte tako, kakor vam narekuje vaše srce."

Temna rdečica jo zalije. "Torej samo enkrat; na svidenje, Hans!"

Hans tako etrastno poljubi njeno roko in laket, da se mu Senta siloma odtrga in zbeži. "Senta!" kliče za njo proseče. Senta se še enkrat obrne. Zelo je bleda. Nekaj ji v njegovem obnašanju ni bilo všeč. "Ne smeva se več videti, dokler ne pridete k mojemu očetu; prosim vas za to," pravi Senta in beži od njega.

(Nadaljevanje prihodnjik)

Možganske zmožnosti

V novejšem času so se kirurzi česče lotili operativnih posezkov v možgane. Prej so se bali odstranjevati večje dele možganov, ker so mislili, da bi mogli uničiti duševne sposobnosti pacientov in da bi vstali z operacijske mize slaboumneži. Potem je pokazala izkušnja da temelji takšno naziranje na pogrešnih domnevah. Bilo je mogoče odstraniti pol možganov, ne da bi to škodovalo duševnosti. Dogajalo se je celo to, da so nekoliko bolj "šibki" duševni delavci po odstranitvi kakšnega možganskega dela postali sposobni za duševne storitve, ki jih prej ne zmoogli. S tem se je vprašanje razmerja med duhom in obliki možganov popolnoma predrugačilo.

Anatom dr. Gall se je nekoč podrobno bavil z možgani nrtivecev in z oblikami glav pri živih ljudeh. Na temelju svojih raziskovanj je izdelal teorijo, ki je veljala dolga desetletja za najvišjo modrost. Menil je, da izvajajo možgani na lobanjo dražljaje, po katerih nastanejo v tej lobanji izbokline. Z drugimi besedami: na mestih, kjer imamo v možganih posebne sposobnosti, imamo tudi izbočene možganske dele, ki se kažejo na zunanji izboklinami v lobanjskih kosteh.

Tako se je rodila frenologija, ki velja danes za neumnost. Izkazalo se je namreč, da takšnih odnosov nad lobanjo in možgani ni. Treba pa je bilo iskati drugačnih odnosov saj končno mislimo in delamo z glavno.

Anatom dr. Wagner si je preskrbel možgane znamenitih ljudi, na primer možgane slavnega matematika Caussa. Primerjal jih je z možgani preprostega muzejskega sluga. Razlike ni našel nobene. Pročeval je zavojce in prehode med poedinimi plastmi, iskal je razlik v globini — toda razlik ni bilo. S tem je dobila Gallova teorija smrtni sunek, posebno pa še nekega dne, ko so raziskali učenjaki možgane bebecov, ki so bili težji nego možgani najpomembnejših duševnih delavcev. Zaman so si potem prizadevali, da bi našli še kakšne druge razlike med možgani, ki bi bilo na njih podlagi mogoče trditi z vso zanesljivostjo, da so tipične za to in to vrsto ter stopnjo duševnih sposobnosti.

Napaka je bila pač v tem, da so raziskovali možgane, ki so jim odstranili zunanjo kožo, v katerih so žile. Začeli so se tedaj bolj baviti z žilami nego z možgani pod njimi.

Pred 13 leti je dr. Hindzie nastopil s trditvijo, da so nadpovprečne duševne zmogljivosti vedno v zvezi z nadpovprečnim dotokom krvi v možgane. Genialni ljudje so imeli pogostoma silno razsežno žilje v svojih lobanjah. To je bil začetek nove možganske teorije.

Če pa ima dotok krvi v možgane tolikšno vlogo, si je mogoče misliti, da sodeluje pri tem tudi sestava krvi. Ni trajalo dolgo do ugotovitve, da je tudi količina sladkorja v krvi odločilna za duševno življenje. Čim več sladkorja v krvi, tem večja je napetost živcev in tem več je tudi duševnega delovanja. Tako je govorila nova teorija, ki ji bo pa treba seve-

da še mnogo dokazovanja. Kajti po tej teoriji bi bili bolniki s sladkorno boleznijo sami geniji, takšne trditve pa bi bile enako nesmiselne kakor nekdanji nauki dr. Galla. Istočasno so merili tudi električne impulze v možganih ter so ugotovili dve glavni skupini nihanjev v tem pogledu, in sicer skupino alfa z 10 in skupino beta z 20 nihaji na sekundo. Pri duševnih boleznih, epilepsiji itd., so ti ritmi seveda v velikem neredu. Ker so pri ženskah ugotovili hitrejši ritem, menijo, da ženske v splošnem hitreje mislijo nego moški.

Vsekako je mogoče trditi na podlagi novejših raziskav, da je inteligenca kakšnega človeka bolj odvisna od prepojitve možganov s krvjo in njihovega električnega ritma nego od debelosti in oblike glave ter od številke kloburka.

ZDRAVNIKI STAVKAJO.

Pred kratkim je štirinajst zdravnikov Serafinske bolnišnice v Stockholmu, štirje kirurgi, štirje internisti, štirje nevrologi in dva oftalmologa, isti dan odpovedalo s lužbo in sicer za 1 julij. Državo, ki so bili njeni uslužbenci, so s tem spravili v veliko zadrego, prav tako tudi bolnišnico. V javnosti je zbudila stvar veliko pozornost in listi pišejo sedaj o nerazveseljivem položaju mladih zdravnikov, ki je bil glavni vzrok za to nepričakovano stavko.

Neki dnevinik pravi, da ima zdravnik asistent isto plačo kakor kakšen pralec ali dvoriščni delavec v isti bolnišnici. Neki drugi list je p oslal svojega poročevalca k enemu izmed stavljujočih zdravnikov, da bi pogledal, kako stanuje in živi. Poročevalec je napisal potem članek od nedostojnostnih razmerah, v katerih m ora živeti zdravnikova družina. Ta družina s tremi otroki ima na razpolago stanovanje, ki obsega vsega skupaj 30 kvadratnih metrov površine. Neke druge zdravniške družine živi tako, da ji mora rabiti toaletni prostor istočasno kot — kuhinja. Tretji zdravnik stanuje z ženo in novorojenim otrokom spet v "stanovanju" s 15 metri površine.

Takšne razmere seveda niso od danes. Povod sam na prvi pogled ni bil videti pretežak. Vlada, ki že leta zavlačuje vprašanje poviška plače mladim zdravnikom, je pred dnevi sklenila 50 odst. oddajo pristojbine za zdravniška spričevala državi. Ker asistent v državnih bolnišnicah ne more imeti zasebne prakse, so bile te pristojbine najvažnejši vir dohodkov, ki so ga imeli poleg nezadostne plače. Razpolovljenje tega malega stranskega dohodka je bilo tista kaplja, s katero je lonec prekipel. Sedaj

Za gospodinje

Kuharske Knjige...

Slovenske žene so splošno znane kot dobre kuharice. Vsakdanjo hrano znajo pripraviti okusno in spretno brez posebnih kuharskih navodil. Naša slovenska kuha je nekaj posebnega, ker je vzeta iz vseh narodnosti, katere so sestavljale nekdanjo Avstrijo. Ni rečeno, da mora dobra kuha biti ravno draga, pridenite kakšne malenkostne stvari, kot te ali one zelenjave ali dišave in napravite posebno tečno, okusno jed.

V knjigarni "Glas Naroda" imamo sledeče kuharske knjige, ki bi Vas morda zanimale:

LJUDSKA KUCHARICA
Najnovejša zbirka navodil za kuhinjo in dom.
Cena 50c

KUCHARICA
965 navodil, 255 strani.
broširana \$1.25...
vezana \$1.50

SLOVENSKA KUCHARICA
Najpopolnejša izdaja —
728 strani.
Cena \$5.

KNJIGARNA "GLAS NARODA"
216 WEST 18th STREET NEW YORK

zahteva vsa javnost, naj se vprašanje plač mladim zdravnikom v državni službi končno že reši, čeprav so nekateri krogi seveda mnenja, da se stavke za akademike ne spodobijo.

OČE IN SIN — OBA DUHOVNIKA.

Prejšnji teden je župnik Leo Hart od cerkve Srea Jezusovega v Amblu v Angliji obhajal srebrno sveto mašo. Med slovesnostjo je imel njegov oče Charles Hart pridigo.

Oče s lavljenčev je bil v prejšnjih letih šolski upravitelj. Po zgodnji smrti svoje žene, ki mu je rodila edinega sina, se je odpovedal učiteljskemu stanu, stopil je v bogoslovje in postal duhovnik. Njegov sin mu je kasneje sledil.

NAGEC NA KATEDRU.

Z vzklikom "Pri nas je nag moč na katedru," je planil te dni uslužbenec neke višje policijske šole v neki policijski urad.

Uradniki so sprva mislili, da se mu je zmešalo. Šele potem, ko jim je bolj mirno razložil, da je pri svojem obhodu v nekem razredu na katedru zagledal možakarja v Adamovem kostumu in ga hitro zaklenil v sobo, so se odločili, da si stvar ogledajo. Res so našli v razredu bradatega nageca, ki je z visokim glasom in zelo malo talenta prepeval neko vojaško koračnico, kričal z rokami in povsem videzu dirigiral neviden in neslišen zbor.

Možje s policije so ga zavili v enega svojih plaščev in ga navzlic njegovemu odporu odvlekli na stražnico. Tam se je pokazalo, da je mož po poti

VSE PARNIKE
in
LINJE
ki so
važne za
Slovence
zastopa:
SLOVENIC PUBL. CO.
YUGOSLAV TRAVEL DEPT.
216 W. 18th St., New York, N. Y.

KRETANJE PARNIKOV SHIPPING NEWS

- ODPLUTJA — Meseca JULIJA**
- 12. Julija: Normandie v Havre, Hansa v Hamburg
 - 14. Julija: Vulcania v Trst
 - 15. Julija: Aquitania v Cherbourg
 - 19. Julija: Queen Mary v Cherbourg, Deutschland v Hamburg
 - 22. Julija: Rex v Genoa, Ile de France v Havre
 - 24. Julija: Bremen v Bremen
 - 25. Julija: Nieuw Amsterdam v Bologna
 - 26. Julija: Hamburg v Hamburg
 - 28. Julija: Saturnia v Trst
 - 29. Julija: Mauretania v Cherbourg, Champlain v Havre

- AVGUSTA**
- 1. avgusta: Europa v Bremen
 - 2. avgusta: Normandie v Havre, Aquitania v Cherbourg, New York v Hamburg
 - 5. avgusta: Conte di Savoia v Genoa
 - 8. Ile de France v Havre
 - 9. Queen Mary v Cherbourg, Hansa v Hamburg
 - 11. avgusta: Bremen v Bremen
 - 12. avgusta: Rex v Genoa
 - 15. avgusta: Nieuw Amsterdam v Bologna
 - 16. avgusta: Deutschland v Hamburg, Aquitania v Cherbourg, Normandie v Havre
 - 19. avgusta: Champlain v Havre
 - 22. avgusta: Europa v Bremen, Vulcania v Trst
 - 23. avgusta: Hamburg v Hamburg, Queen Mary v Cherbourg
 - 24. avgusta: Ile de France v Havre
 - 26. avgusta: Mauretania v Cherbourg
 - 29. avgusta: Bremen v Bremen
 - 30. avgusta: Normandie v Havre, Aquitania v Cherbourg

mirno zaspal. Ko se je zbudil, je bil zelo presenečen, da je v zanreženi celici. Izjavil je, da prav nič ne ve, kako je prišel v šolske sobe in kje je pustil svojo obleko. Plačal je policijski račun v znesku 8 frankov.

V stoterih slovenskih domovih boste našli to knjigo umetniških slik. Naročite jo še vi.

"Naši Kraji"

Slike so iz vseh delov Slovenije in vemo, da boste zadovoljni.

Zbirka 87 fotografij v bakrotisku na dobrem papirju vas stane —

\$1.

KNJIGARNA "GLAS NARODA"

Bohinjako jezero

216 WEST 18th STREET, NEW YORK